

Szerkesztőség és kiadó-
hivatal:
Szegeci-utca 1. szám.
Telefonszám 162.
Megjelenik
hétféltől kivételével a kora
reggeli órákban.

MAKÓI FÜGGETLEN UJSÁG

POLITIKAI NAPILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK
Helyben, házhoz hordva:
Félévre 18 korona.
Egy óra 8 korona.
Vidéken:
Félévre 18 korona.
Egy óra 8 korona.

Szerkesztésért felelős: Dr. DÓZSA IMRE

Kiadótulajdonos: KOVÁCS SANDOR.

A franciák visszaszorították a németeket.

A németek 20000 foglyot ejtettek.

Vezérkarunk jelentése.

Hivatalos jelentés.

Budapest, július 19.

Asiago mindkét oldalán ellenséges tüzéség legerőteljesebb előretöréseit részben tüzeléssel, részben ellenlökésekkel visszautasítottuk. A Brenta völgyében az olaszok egy támadását megghiúsítottuk.

Albániában biztosító csapataink harcolnak.

A vezérkar főnöke.

A német vezérkar jelentése.

Berlin, július 18.

Nyugati harctér:

Rupprecht trónörökös hadserege: A harci tevékenység újból feléledt.

A német trónörökös hadserege: Az Aisne és a Marne között a harc újból lángra lobbant. A franciák már régóta várt ellenoffenzívájukat kezdték meg. Nagy páncelos kocsik harc-

bavetésével sikerült nekik első vonalaink egyes pontjaiba megtelepedésszerűleg betörniök s vonalunkat visszaszorítani. Továbbiakban hadosztályaink készenlétben álló tartalékokkal egyesülve ellenséges áttörést megakadályozták. Délben francia támadások Soissonstól délnyugatra és Chateau-Thierritől északnyugatra fekvő vonalakon megghiúsultak. Harcműzöre özőnlő ellenséges oszlopok eredményteljes céljai voltak. 32 repülőgépet lelőttünk. Franciák Marne déli partjai ellen már csak részlet-támadásokat intéztek ellenünk melyeket visszavertünk. A Maas és Reims között, valamint Reimstől keletre a harci tevékenység helyi harci cselekményekre szorítkozott. Ellenséges támadások Königsvaldban Pourczy mindkét oldalán megghiúsultak. A foglyok száma július hó 15 óta 20000-et meghaladja.

(Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Ludendorff.

Cernin az idegen célokért folytatott háború ellen.

Bécsből jelenti tudósítónk. Az urakháza mai ülésén Czernin Ottokár gróf volt külügyminiszter felszólt és rendkívül érdekes beszédet mondott.

— Az a benyomásom — mondotta, — hogy politikánknak az a hibája, hogy más irányt követ a kül- és más a belpolitikában. A külpolitikában hála Istennek a német irányban tartunk, a német szövetség mélyítésén, kiépítésén dolgozunk. A belpolitika területén lavírozás volt azzal a szándékkal, hogy a költségvetés számára majoritást találjanak. Csak Galiciának az osztrák országtömbből való kihatása vezetett bennünket döntő lépéssel előre.

Ingadozó belpolitikánk megfosztja Ausztriát ellenálló erejétől. Bátorítja ellenségeinket, akik egész nyíltan a birodalom forradalomba kergetésén dolgoznak.

— Nem mindig volt ez így. Amíg az entente remélte, hogy Németországtól bennünket elszakíthat, külön békére kényszerítve, jóakarólag

kezelt. Csak mióta meggyőződött arról, hogy mi gaztettre képtelenek vagyunk, és hogy mi a védelmi háborút Németország érdekeiért éppen úgy végig folytatjuk, mint a magunk érdekéért, a protezsálás helyett, a forradalomba való kergetés kísérlete lépett. Most tehát tudjuk, hogy mivel állunk szemben és nem szabad strucc politikát folytatnunk, hanem erőteljesen kell azon irányok ellen küzdenünk, amelyek az államot szétszakítják.

A monarchia addig, míg a káboru tart, csak Németország szövetségese, vagy ellensége lehet, de sohasem lehet semleges.

— A monarchia semleges szerepe azt feltételezné, hogy mi se német csapatokat, se nyers anyagot ne engedjünk kereszttül Németországba. E feltétel nélkül nem kapunk békét az ententétől, általa pedig elszakadunk Németországtól. Az egyik bombát a másikkal cseréljük fel. Ezt nem kormányunknak, sem birodalom más mértékadó helyének nem mond, mert hála Istennek valamilyen nyíltan egyek abban, hogy a szövetség fenntartandó. Azonban mondom ezt azon feletlenül egyéneknek, akik nem hagyják abba — el Németországtól — kiáltásukat.

— Mindazt mellőzöm, amit a becsület és a szövetséges hűség követel meg. Csak azt az egyet mondanám, hogy komiszság elég történt a világtörténelemben, azonban emellett, ha ostoba is volt, akkor... (Derűtség. Helyeslés.)

— Belpolitikánk azonban szövetséges viszonyunknak is ártott. Az a tőke, amelylyel a külügyminiszter a baráti külföldön dolgozik, a nekinyújtott bizalmi hitel. E hitel mértéke azonban nem kizárólag a miniszter személyétől függ, azt is hinni kell, hogy amit ő ígér, tényleg meg is tudja tenni. Hogyan higgyék el azonban egy osztrák-magyar külügyminiszternek például Berlinben azt, hogy Ausztria mindenben támasza Németországnak, ha a cseh és délszláv mozgalmakat látják, ha a szlávoknak minden német elleni gyűlölettel áthatott támadást olvasnak és ha emellett olyan osztrák kormány trónról, amely, minden egyenlő atyai s pártatlan szeretettel ölel át.

A belpolitika megszünteti a külpolitikát és így nem jutunk tovább.

A nép millióinak ajkán egyetlen kérdés lebeg: Mikor lesz béke?

Ez az a kérdés, amely mindenkit eltölt. A háború végeredményben Németország és Anglia közötti párbaj Abban a pillanatban, amelyben Németország és Anglia megtörik egymást, a világháború véget ér, a francia és olasz hódító utópiák ellenére.

Berlinben teljesen korlátlan bizalmat kell bírnunk, csak ha Berlinben az a szilárd meggyőződés áll fenn, hogy mi feltétlenül becsületesek vagyunk és a német érdekeket éppen úgy képviseljük, mint a mi érdekeinket, csak akkor fogja Németország megengedni, hogy a béke koncertben az első hegédün játszunk. Itt van tehát azon legfontosabb pontok egyike, a melyek kívánatossá teszik előttem azt, hogy a belpolitika a külpolitikával azonos irányban haladjon. Még egyszer mondom: a miniszterelnök legutóbbi fejtegetései alapján az a reményem, hogy ez be is fog következni.

Ha Németországhoz való szövetségünket és a német érdekeket úgy akarjuk kezelni, a mint kell, akkor ismerni is kell azokat. Ismernünk kell azokat a hadicélokot, amelyekért a háborút folytatjuk.

Nem intézek kérdést ez irányban a miniszterelnökhöz, úgy sem kapnék rá választ. De remélem, hogy a külügyminiszter ur ismeri azokat.

E célok csak védekező természetűek lehetnek.

Ausztria népei sohasem értenék meg, hogy ezt a borzalmas háborút idegen államok hódító vágyáért hozsabbítsák meg és ennek sejtése egymagában veszélyeztetné a szövetséget.

A hadviselő államok kormányai egymás békefeltételeit megvizsgálhatnák, azonban egyik se akar velük előállni. Már pedig lehetne kibontakozást találni, ha mindkét csoport irásba foglalná azokat és egy semleges hatalomnak adná át, a mely megítélné, hogy ez alapon lehetséges-e megegyezés. Vajjon ez a pillanat elérkezett-e, azt csak illetékes helyen tudhatják.

Beszélt ezután a lengyel kérdéstről. Azokat a határokat, amelyekről a lengyelek ma álmodnak, sohasem fogják megkapni. Eljön majd a nap, a mikor az urak szerényebbek lesznek és megelégszenek, ha az egyseges lengyel királyság egyáltalában létrejön.

Azzal fejezte be érdekes beszédét, hogy nem bántja az ellene elhangzott sok kritika, de bántaná, ha nem mondta meg volna valaha nyíltan, amit igaznak tart.

Elfogadták a választójogi javaslatot részleteiben is.

A képviselőház mai ülése.

Ma délelőtt folytatták a képviselők igen csekély érdeklődése mellett a választójogi törvényjavaslat részletes tárgyalását. A paragrafusok gyorsan peregnék le egymásután. Ma a 89. szakaszon kezdték a tárgyalást és estig letárgyalták az összes még hátralevő paragrafusokat. Estére el volt fogadva a választójogi javaslat részleteiben is. A titkos szavazás kérdésénél Apponyi szólalt fel, s megindokolta külön javaslatát. Bizony Ákos is Apponyi javaslata mellett szólalt fel. A képviselőház az eredeti paragrafust fogadta el. Az ülés végén Wekerlét éljenezték. Tisza Istvánt pedig a munkapárt éljenezte.

— Női kalauzok a Máv.-nál. Budapestről telefonálja tudósítónk: Az államvasutak igazgatósága elhatározta, hogy osztrák mintára női kalauzokat alkalmaz. Megkivánják tőlük a fedhetetlen előéletet, hogy 18 évnél idősebbek legyenek, hogy négy középiskolát végezzenek.

A prémiumos gabonáról.

Mennyi az ára az új gabonának?

A közlelmezési miniszter ur rendelete szerint meghatározott prémium csak a vasuti vagy hajóállomásra, illetve malomba tényleg leszállított termények után fizethető s miután az ellátatlanok gabona szükséglete ezzel szemben csak a haditermény raktáraiban taroló vagy már átvett, de még a termelőnél taroló terményekből szolgáltatható ki a bizományos által, az utóbbi készletek után szállítási prémium fizetésének, vagy felszámításának nincs helye. Pémiumos gabona tehát beszerzési utalványra ki nem szolgáltatható. Az így kiszolgáltatott terményekért termelő csak legmagasabb árat s így a 2668—1918. M. E. § ában meghatározott ártöbbletet igényelheti bizományosi stb. jutalék címén mm.-ként további 4 (négy) koronát számíthat fel. Zavarok elkerülése végett közöljük, hogy az ellátatlanok által fizetett ár buzáért métermázsánként 79 kor. árpa, zab és rozsért pedig 66 korona.

Egy szegény makói asszony halálára.

Az apa a haretéren — hét gyermekre az Istennek s a jó embereknek van gondjuk.

Ma reggelre meghalt egy szegény mindenkitől elhagyott asszony. Hosszu betegség nyomorgás s éhínségtől váltotta meg a halál ezt a szerencsétlen asszonyt, akinek hét kis árvája kesereg, siránkozik az anyja holtteste körül, míg apjuk messze odakünn küzd a többiezzekkel-százazzezzekkel.

A legszörnyűbb tragédiák közé tartozik ez az eset. Egy szegény kereskedő segéd Roth Manó felesége a halott. A férj az első napon bevont négy év óta megjárta Szerbiát, Muszkaországot, Romániát és most az olasz fronton van. Szerzett kitüntetést, érdemkeresztet ő maga, a felesége pedig a nyomorúságtól, az éhezéstől halálos nyavalyát. Itthon, azok a cégek, amelyeknek szolgálatában ez a szegény becsületes kereskedő segéd erejét, munkáját és kedvét elkoptatta, megszázazzesedtek, sőt megmilliomosodtak, ő maga ezalatt nem árdragított, mint sok kereskedő, hanem az életét vesztegette a haretéren, ami odakünn tudvalevőleg nagyon olesó. Felesége 7 gyermekével itthon nyomorgott abból, amit hadisegélynek neveznek.

A sok nyomorúság, inség és éhezés ágyba döntötte s ma reggelre meghalt. Hét apró árva sir utána. A nyomoruk megdöbbenő. Jó emberek sirva, zokogva hozták el 10—12 koronáikat az éhező gyermekek megmentésére. Most várják haza az apát a temetésre.

A boldogtalan asszonyt vasárnap eltemetik. Azután marad az üres szoba, a melyből a nyomor minden kiűrtetett s 7 kenyérért sipítózó gyerekszáj, amelyek közül a legidősebb 12 éves. Mi lesz velük? Erre csak a jó Isten tudna felelni, meg a jó emberek, kiknek figyelmébe ajánljuk ezt a szerencsétlen hét árvát.

Szerkesztőségünk adományokat elfogad a nemes célra. De ha olyan jó lelkűek akadnának, akik a gyermekeket elvállalnák addig, míg apjuk a háborúból hazajön, az volna az igazi embermentés, a jótét munka.

A makói termelők figyelmébe.

Az 1918. évi buza, árpa, rozs, zab termés bejelentése.

A 2490—1918. M. E. sz. rendelet intézkedett az 1918 évi gabona termés zár alá vételéről. E tekintetben a hatóság minden lehető megtett arra, hogy ez a rendelet a legnagyobb mértékben közhírre tessenek s hogy ez mindenkinek tudtul adassék.

A zár alá vett gabonanemek aratása befejeztetett. Igen sok helyütt. a lóval való nyomtatás is véget ért s a cséplőgépek is az egész határ területén megkezdték működésüket.

A zár alá vett s elnyomtatott vagy elcsépeit gabona mennyiségét a hatóság által a felek rendelkezése sere boesájtotta. Bejelentő lapokon kell a közlelmezési ügyosztálynál bejelenteni.

A bejelentő lap felső részén fel van tüntetve a termelő neve, lakohelye. Ez alá, ha a cséplés kézi erővel vagy lóval történt, oda kell írni „kézi cséplés“, ha cséplőgép csépelte el, úgy a cséplőgép-tulajdonos nevét kell beírni s ennek lakohelyét. Aki termését saját géppel csépelte el, e rovatba azt írja „saját géppel“.

A felső rovatokba be van jegyezve a bevetett földterület gabonanemként külön-külön, úgy, ahogy azt a termelők a f. évi május havi népszámlálás alkalmával bemondották. Ha valakinél e tekintetben valóságban eltérés van, úgy azt a bejelentő lap felmutatása mellett a közlelmezési hivatalban jelentse.

A vetés terület rovata alá irandó be az a gabona mennyiség, amely az arató vagy cséplőmunkások és a gép részén kívül a termelőnél a nyomtató illetve cséplés befejezte után maradt. Aki idegen munkásokkal aratott s lóval nyomtatott, az arató munkások részét a második sorba írja be.

Ha géppel csépeitett, ez esetben az arató és cséplőmunkások részére egy összegben irandó be a második sorba, még a gép része a harmadikba jegyzendő.

Természetes azonban, hogy a termelő részénél, mivel előljárójában igen sokan egy fél vagy egy

egész köblös föld termését elrugatták, hogy öröltetni tudjanak addig is, míg a gép hozzájuk jó — az ilyen termelők kötelesek a lóval elnyomtatott gabona súlyát a cséplő által náluk meghagyott gabonához hozzáadni s a kétféle cséplés eredményét egy összegben bejegyezni.

A rovatok alatt köteles minden termelő bejegyezni, hogy a cséplést befejezte-e? Végül a bejelentő lapot saját kezűleg aláírja.

Ha a cséplőmunkások részén kívül aratómunkásoknak is adott a termelő részt, ez esetben az arató munkások nevét, lakását s a kapott gabona mennyiségét a lap hátsó élére tartozik a bejelentő felírni.

Az így kiállított lapot a cséplés befejezte után azonnal adja be a közlelmezési ügyosztálynál. A munkások részén kívül igen sok termelő ad haszonbér, felerész, csész-bér vagy bérrész fejében is. Az ilyen címen kiadott mennyiség a bejelentő lapon nem tüntethető fel, hanem erről köteles minden termelő pontos jegyzéket vezetni s a kiadott mennyiséget okmányokkal igazolni az átvevő bizottság előtt. E jegyzékben is fel kell tüntetni a név után a lakohelyet s a kiadott gabona súlyát is.

Igen sok esetben ad a termelő szülőinek, a maga gyermekeinek is évi szükségletük fedezésére gabonát. Ez esetben azonban úgy a felmenő, mint a lemenő hozzátartozók részére tekintet nélkül azok foglalkozására havi 10 kg. gabona számítható fel.

Minden termelő, aki testi munkájával végezte a termelést s a termésből akár haszonbér, feles, harmados, aratórész, csész-bér vagy bérrész címen ad bizonyos gabonamennyiséget, akár a föld tulajdonosának, aratójának, béresének vagy egyéb munkásának, avagy felmenő s lemenő hozzátartozóinak a gabona átadása előtt, köteles ezt három nappal írásban a közlelmezési ügyosztálynál bejelenteni. E bejelentésben feltüntetendő a természetbeni járandóságot élvező fél neve pontos lakása és a kapott gabonamennyiség.

A cséplőgéptulajdonosok, ha idegen községbeli munkásokkal dolgoztanak, a munkásokat megillető részkeresetet csak akkor szállíthatják el, ha a munkások nevét, állandó lakását (utca házszám) s a szállítandó gabona súlyát feltüntető névjegyzéket két példányban kiállítva a közlelmezési ügyosztálynál beadják. Az ily módon elkészített 2 névjegyzékre kapják ki a szállítandó gabonát a csendőri vagy pénzügyőri járőrök elkobozzák.

Minden más egyéb felvilágosításokat közlelmezési ügyosztálynál a termelők reggel 7—1-ig és délután 3—5 ig nyerhetnek.

— NINCS PÁRJA a „Gavallér“ nikotinmentes cigareta hüvelynek. Kapható Kovács Sándor papirkereskedésében Szegedi utca 1 szám.

Halálos szerencsétlenség a makói tanyák között.

— Agyonrugta a ló. —

Halálos szerencsétlenség történt tegnap a makói tanyák között. Egy öreg makói gazdát, ki nehéz gazdasági munkát végzett hadbavonult fiai helyett, halálra rugott a ló.

A szerencsétlenség úgy történt, hogy Mágori János tanyai lakos künn dolgoztatott aratógéppel a tanyán. A gép elé 4 ló volt fogva. Munkaközben a lovak valamitől megijedtek s megbokrosodtak. A nehéz gépet elragadni ugyan nem tudták, de összegubancolták a lószerszámot.

Mágori odament, hogy a szerencsétlenség elgázítsa, ekközben az egyik ló bal arcán úgy megrugta, hogy véresen s eszméletlenül terült el a földön.

A tanyabeliek nyomban segítségére siettek a szerencsétlenül járt gazdának. Bevitték a tanyaházba, orvost is hívtak hozzá, de hiába, mert rettenetes sérüléseibe ma reggel belehalt.

Mágorinak 4 fia harcol az olasz fronton. Egyik fia ép akkor jött meg szabadságra, mikor az öreg az utolsó perceit vívta a halállal. A szerencsétlenül járt gazdát holnap temetik.

NAPI HIREK

— Állatorvosi doktorátus. A hivatalos lap mai száma közli az állatorvosi doktorátus szabályzatát, amelyet a király a földmívelési miniszter előterjesztésére jóváhagyott. A szabályzat értelmében az állatorvosi főiskola olyan okleveles állatorvosokat, kik az állatorvosi tudományok valamely szakában kiváló képzettséget tanúsítottak és bizonyították, hogy önálló tudományos vizsgálatokra reátemettek, az állatorvosi tudományok doktorai (doctor me dicinae veterinariae) avathat. Ez a minősítés az állatorvosi tudományok valamely szakában vágó, önálló vizsgálatok alapján megírt értekezés alapján és az állatorvosi-doktori szigorlat sikeres letévese-útján nyerhető el. Azok az okleveles állatorvosok, kik ezt a címet elnyerni óhajtják, a főiskola tanári karához intézett folyamodványt nyújtanak be a főiskola rektorához.

— Felemelték a lisztárakat. A hivatalos lap mai száma közli a lisztárak újabb megállapításáról szóló kormányrendelet, a mely újabb bátorítás lesz az árdragítók számára. A rendelet szerint a finom tészta liszt ára 296.50 fillér lesz (a nagybani kereskedelemben), a főzliszt ára 80 korona, a kenyérliszt ára pedig 50 korona métermázsánként. Hogy mekkora lesz az ára kiskereskedelemben, azt minden törvényhatóság területén az alispán, illetve a polgármester fogja meg-

Állapítani, azonban az ekként megállapított kiskereskedelmi árakat a közlelmezési miniszter megváltoztathatja.

Gyufa a gyermekek kezében.
Könnyen végzetessé válható tűzveszedelmet idézett elő tegnap két makói gyermek, kiket anyjuk minden felügyelet nélkül hagyott magukra. Varga Sándorné Töltés-utca 31 szám alatti lakos egy 3 és egy 4 éves kis gyermeke otthon minden felügyelet nélkül játszadozott, gyufához jutottak, melyet gyújtogatni kezdtek. Az eldobott égő gyufaszálaktól tüzet fogott a szin s porig égett. Nagyobb veszedelem is lett volna, de a gyorsan kivonult tüzoltóság megakadályozta a tűz továbbterjedését.

A rendőrség apró hírei. Horváth Péter Kisfaludi u. 11. sz. a. lakos az igási uton elveszített egy zsákban 50 kg. búzát, egy kenyértarisnyát, egy kenőcsös bográcsot. Megtalálói felhívatnak, hogy azt a rendőrségen adják át. — Makó város rendőrkapitányi hivatalánál egy drb. gazdátlan ridikül őriztetik Igazolult tulajdonosa a rendőrségi helyiségben a hivatalos órák alatt átveheti.

Anyakönyvi hírek. Elhaltak: Magyar Terézia 25 éves, Rác Lajos 1 hónapos, Bálint József 27 éves, Mágori János 64 éves korában.

SZINHÁZ

„Színházi hírek.“ A *Féltékenység* hétfői bemutató előadása iránt óriási az érdeklődés. A kitűnő és rendkívül nagyhatású művet a világ minden színpadán játszották és Budapesten is közel száz előadást ért. A darab női főszerepeit Révész Ilona, H. Lengyel Irén és Kényes Margit játsszák. Ugyancsak nagy az érdeklődés a *Szibill* felújítása iránt, melyben mind a három primadonna: Holdy Juci, Szében Margit és Révész Ilona is fellépnek. Szerdán és esütörtökön kerül színre Ujhelyi Nándornak, a jeles fiatal írónak rendkívül mulatságos darabja: *Öfensége kalapja*. A darabnak Budapesten a Magyar színházban óriási sikere volt és vidéken is mindenütt nagy sikerrel játszották. Pénteken és szombaton a Vígsház zajos sikert aratott operettjét az *Oh Teréz*-t mutatják be, a címszerepben Szében Margittal és így a jövő héten majdnem mindennap bemutató előadás lesz.

Kiadó föld.

A várostól mintegy 12 kilométerre, a királyhegyesi-ut mentén, Siket Sámuel szomszédságában **ÖT KÖBLÖS FÖLD** gabona vagy kukorica alá kiadó.

Értekezhetni a „Makói Függelék Ujság“ kiadóhivatalában.

REGÉNY

A patakmalom tündére.

Írta: Tölgyessy Mihály.

Minden jog fenntartva.

— Vigasztalódjál kedvesem — ennek sem én, sem te vagy oka! Ha ő nekik nem tetszik velünk megférni egy fedél alatt, ám akkor lehetnek ahova nekik tetszik.

Ilonka arca elborult, Elemér azonban addig addig beszélt neki és addig csókolta, míg végre mégis felvidította őt.

Lorántfyúné ez alatt csakugyan megtette előkészületeit. Hogy annál nagyobb legyen a hatás, abban állapodtak meg, hogy ő maga a székvárosba, megy Etelkát pedig egyelőre Nemeshegyiekhez helyezi el mint valami hajléktalan árvát. A rokonokhoz vinni nem merte, mert ott hamar ráuntak volna.

Legelőször átmentek Nemeshegyre. Az öreg köszvényes bárót meglepte a látogatás, mert nem tudta elképzelni, mi lehet ennek az oka.

Az első üdvözlések elmúltával a fiatalok lementek a parkba lawn-tennyest játszani s az öregek magukra maradtak.

— Kedves szomszéd ur, kezdé Lorántfyúné, ön bizonyára azt hiszi, hogy mai látogatásommal egy régi tartozására akarom emlékeztetni. De nem azért jöttem, s habár a körülmények, melyek közé most jutottam, indokoltá tennék az emlékeztetést.

— Kedves bárónó, tekintse állapotomat! szöjt Nemeshegyi.

— Jó, jó, kedves szomszéd ur! Nem ezért jöttem, hogy önt emlékeztessenem, sőt ellenkezőleg, most én is szívességet kérek öntől.

Nemeshegyi szinte megkönnyebbülve nézett rá.

— Beszéljen, kedves bárónó? Szívesen megteszek mindent, csak módomban álljon.

— Ön bizonyára nem is hiszi, kedves szomszéd ur, hogy mi most hajléktalanok vagyunk.

— Hogy-hogy? kérdé Nemeshegyi szinte megdöbbenve. Tán csak nem égett le Csillagvár?

— Reánkézve annyi, mintha eléget volna! visozá Lorántfyúné keserűen. Ön tudja, hogy fiam a hét-hársi molnár leányát vette feleségül.

— Értésültem a sajnálatos esetről, sőt még meghívót is kaptunk az esküvőre!

— Tudom. Elemér ezzel még tetté tetteinek helytelenségét. Önök nem mentek el az esküvőre — nagyon helyesen tették! Csak nem alacsonyítjuk le magunkat egy molnárleányhoz! Én magam is elutaztam. És fiam ebből is megérthette volna, hogy nem akarom látni nejét! És még is elhozta őt Csillagvárra, sőt kijelenté, hogy oda fog költözködni. Mit szól ön ehhez?

(Folyt. köv.)

Cséplési—nyomatási eredmények bejelentése.

A m. kir. központi statisztikai hivatal által a közlelmezési ügyosztály részére az 1918 év tavaszán tartott nép- és állatösszeírási, továbbá vetésterületi kimutatásokat megküldötte. Ez alkalommal a statisztikai hivatal által az 1918. év folyamán elnyomatott vagy kicsépelte gabonának bejelentésére szolgáló bejelentési lapok is megküldöttek, amely lapokon a statisztikai hivatal a bevetett földterületet is följegyezte.

A mai napon megkezdődött a lapok kikézésítése az östermelő lakosság közt. Felhívja a hatóság mindazok figyelmét, hogy akik ilyen bejelentőlapokat a mezőrendőröktől átvettek, hogy azokat a cséplés befejeztéig gondosan megőrizzék és csak a teljes cséplés illetőleg nyomatás befejezése után töltsék ki a megfelelő rovatokat és így kitöltve adják be a közlelmezési ügyosztálynál.

Ha valaki a terméslapokat kitölteni nem tudná, úgy a szükséges adatokkal felszerelve terméslapjaikkal jelentkezzenek a közlelmezési ügyosztálynál, ahol azt bemondásuk alapján díjtalanul töltik ki. Természetes azonban, hogy a bemondott adatok helyességéért a felelősség a termelőt terheli. A termés bejelentés a nyomatás, illetőleg cséplés befejezte után legfeljebb 24 óra alatt eszközölnöd.

E lapok kiosztása a város belterületén is kezdetét veszi.

Hordókat

— minden nagyságban vesz —
Iritz Sámuel özv. cég.

Zöldbabot

minden mennyiségben

vesz

a Tésztagyár és Gyógynövény Részvénytársaság.

KIADÓ FÖLDEK.

Hagyma, vetemény és gabonatermelésre kiadók

IRITZ MIKSÁNÁL.

Egy ügyes fiu

GYAKORNOKNAK

felvétetik

POLLÁK és SCHVARCZ

gőzfűrésztelepén.

Nagy levelező és verseskönyvek

kaphatók

KOVÁCS SÁNDOR papirkereskedésében, Szegedi-u. 1.

A verebesi és bánomi szőlőben szőlő-, gyümölcs- és pusztaföldek eladó.

Földek eladók.

Értekezni lehet

Iritz Miksával.

DÉLI HIRLAP

egyike a legkedveltebb fővárosi napilapoknak. Kapható (Marjai) Kovács Sándor papírüzletében Makó, Szegedi-utca 1. sz. alatt.

ÁRA 12 FILLÉR.

Özv. Mágori Jánosné Péli Rozália úgy a maga, mint alólírott gyermekei nevében is fájdalomtól megtört szívvel tudatja, a forrón szeretett férj, édes jó apa, nagyapa

MÁGORI JÁNOS

1918. évi július hó 18-án délelőtt 11 órakor, életének 64-ik, boldog házassága 40-ik évében történt elhunytát.

A megboldogult földi maradványa f. évi július hó 20-án délelőtt 10 órakor a református egyház szertartása szerint a református új-temetőben fog örök nyugalomra tétetni.

Makó, 1918. július 19.

Áldás és béke drága poraira!

Mágori János és neje Szabó Etel, Mágori Etel férje Kurai Sándor,

Mágori József, Mágori Sándor, Mágori Mariska férje Rózsa István,

Martonosi Rozália, Martonosi Lajoska, Mágori Sándorka, Mágori Janika, Kurai Mariska unokái.

Martonosi Lajos gyermekei, menyé és vejei.

Makó város hirdetményei.

A nem termelő lakosság gabona beszerzése és a beszerzési utalványok kiadása.

Makó város polgármestere ma adta ki a nem termelő lakosság gabona beszerzéséről szóló rendeletét, melyet egész terjedelmében közlünk:

A termés igénybe vételét szabályozó rendelet értelmében gabonát közvetlenül a termelőtől senki sem vásárolhat és ugyancsak a termelő másnak, mint a Haditerménynek terményeit el nem adhatja.

Akik nem termelők és a múlt hét folyamán magukat a nem termelő lakosságról készített összeírásba felvették, a közvélemelési ügyosztály alapján szükségletüket 1918. évi szeptember 30-ig terjedő időre a Haditermény bizományostól (Pongrács Sándortól) beszerezhetik, amennyiben a H. T. a község területén termelt és még itt tároló készletek felett rendelkezik.

A beszerezhető mennyiség személyenként csak napi 420 gramm, vagyis fejenként és havonként 7·2 kgr. lisztnek megfelelő havi 10 kg. terményt lehet.

A közvélemelési ügyosztály a gabonabeszerzési utalványok kiadását *f. hó 18-án csütörtökön kezte meg.*

Aki utalványát ki akarja váltani, az hozza magával a cukorkönyvét, eddigi őrleési jegyét és a kenyércéduláját, mert másként utalványát semmi körülmények közt sem kaphatja ki.

Mintán csak annyi beszerzési utalványt szabad kiadni, amennyi gabonakészlet fölött a Haditermény rendelkezik s az utalványok kiállítására sorrendet nem állapítottunk meg. figyelmeztetjük azonban az érdekelteket, hogy a tolongás elkerülése céljából elsősorban azok jelentkezzenek, akiknek már a készletük fogytán van.

Egy-egy nap előreláthatólag 150—200 drb. utalványnál többet nem lehet kiadni. Az utalványért jelentkezők a reggeli órákban sorszámot kapnak s az utalványokat sorszámmuk rendjében kapják meg.

A beszerzési utalvánnyal a Haditermény bizományosánál kell jelentkezni és pedig mindenkor az utalvány kiállítását követő napon. A Haditermény bizományosa a beszerzési utalványok beváltását csak is a sorszám sorrendjében eszközölheti s az, aki gabonájának kiváltása végett az előirt napon igazolatlanul elmarad, igényét a beszerzésre elveszti.

Tévedések elkerülése végett ismétljük, hogy a gabona beszerzése végett mindenkor az utalvány kiváltását követő napon kell jelentkezni, vagyis aki utalványát e hó 18-án kikapja, annak e hó 19-én okvetlenül meg kell jelennie. Amennyiben ettől a rendtől el kellene térni, arról az érdekeltek idejekorán értesíttetnek.

Mint hogy a gabona átvevő bizottságok szigorúan ellenőrizni fogják, hogy a nem termelők közül csak azok kapjanak a H. T. útján gabonát, akiknek semmi készletük nincs, ismételten figyelmeztetjük a lakosságot, hogy aki időközben cséplőrészt vagy haszonbér konvenció címen gabonához jutott, az a nem

termelők közül magát töröltesse ki, mert ellenesetben igen súlyosan lesz büntetve.

Makó, 1918. július 17.

Dr. Petrovics György
polgármester.

Hirdetmény.

Tudomásomra jutott, hogy egyesek a termelt szilvát állatok etetésére használják fel és erre a célra el is adják.

Mint hogy a feüálló rendelkezések értelmében csupán emberi fogyasztásra vásárolhat bárki szilvát és csak olyan mennyiségben, amennyi háztartására szükséges, figyelmeztetem a lakosságot, hogy a szilvát állatokkal megetetni, vagy megsemmisíteni nem szabad.

Akinek felesleges szilvája van, tartozik azt a központi szeszfőzdének átadni, ahol azt e hó 19-től kezdve átveszik. — Aki pedig oda kiszállítani nem tudja, jelentse a termést a fogyasztási adóhivatalnál, s az a helyszínről ki fogja a szeszfőzdéhez szállítani. — A termelt szilvapálínkából első sorban azokat részesítjük, akik szilvát adnak el a szeszfőzdének.

Figyelmeztetem a lakosságot, hogy a fentiekhez szigorúan alkalmazkodjék, mert aki a kibocsátó hatósági rendelkezést megszegi, vagy kijátsza, vagy megszegésénél, vagy kijátszásánál bármely módon közreműködik, vagy a szeszfőzde ellen bujtogat, az, amennyiben cselekménye súlyosabb büntető rendelkezés alá nem esik, kihágást követ el és függetlenül a cselekmény miatt a szeszadóra vonatkozó törvényes rendelkezések értelmében esetleg

kíróható büntetéstől, hat hónapig terjedhető elzárással és kétezer koronáig tetjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.

Makó, 1918. július 15.

Dr. Petrovics György
polgármester.

KÉT CIMTÁBLA

egy nagy és egy kicsi eladó.
Értekezni lehet Hajnal-u. 13. sz. a.

ÖZV. DR. KISS PÁLNÉVAL.

Szülők figyelmébe!

Minden szülőnek érdeke, hogy gyermekét oly helyre adja tanoncnak, hol kellő szakképzettségben részesül.

Könyvnyomdai üzememben

betűszedő- tanoncok

felvétetnek és saját felügyeletem alatt nyernek kiképzést a nyomdai ipar minden ágazatában.

Tanoncainknak a legmagasabb betifizetést adok.

Jelentkezhetni

Kovács Sándor
könyvnyomdájában, Szegedi-utca 1

Egy ügyes
TAKARITÓNŐ
ajálkozik. Cim a kiadóban.

Legfinomabb levélpapírok!

Vászonutánzatú, hártya és erős
csont-levélpapírok, bélelt borítékkal, nagy választékban. —

Kivánatra névnyomással. Már 10 darabnál is!

Ceruzák!

Valódi Kohinor tinta- és fekete-ceruzák, Hardtmuth és Fáber 2-s és 3-s számuak. Színes-ceruzák fában!

Tinták!

Legfinomabb fekete és színes tinták, mindenféle színben. Első minőségű ruhajelző tinta!

Tollak, tollszárok! Cigaretta hüvely és papír!

Képes-lapokból nagy választék.

Mindenféle papíráruk beszerezhetők

Kovács Sándor papirkereskedésében,
Szegedi-utca 1. szám.